

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles de pågældende orlov som ansøgt fra og med 16. marts 1999, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at følgende godkendes som midlertidige medlemmer fra og med den 16. marts 1999:

1. 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Fyns Amtskreds, overportør Frederik Nørgaard, i anledning af Else Marie Mortensens orlov.
2. 1. stedfortræder for Venstre i Vejle Amtskreds, ingeniør Ulrik Kragh, i anledning af Eva Kjer Hansens orlov.

Indstillingen sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 101 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til indenrigsministeren [om, på hvilken måde ministeren agter at undersøge, om bestemmelser i integrationsloven strider mod FN's flygtningekonvention og andre internationale konventioner].

Af Pernille Frahm (SF) og Søren Søndergaard (EL).

(Forespørgslen anmeldt 3/3 99).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 29:

Forespørgsel til kulturministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om offentligt ejede museers og fondes indkøb af kunst?«

Af Poul Nødgaard (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Ole Donner (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Aase D. Madsen (DF) og Peter Skaarup (DF). (Forespørgslen anmeldt 2/2 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 9/2 99).

Begrundelse

Poul Nødgaard (DF):

Dansk Folkeparti ønsker denne forespørgselsdebat om de offentligt ejede museers og fondes indkøb af kunst, og vi kan lige så godt sige med det samme, hvorfor vi gør det. Vi har med stigende undren fulgt en artikelserie i Ekstra Bladet, som nu kører på tredje måned, og som har løftet sløret for en række forhold omkring det offentliges indkøb af kunst og om personkredsen omkring kunsten.

Nu skal man naturligvis være varsom med at tage avisskriverier og den slags for rent pålydende, men der har på den anden side heller ikke været det store ramaskrig fra de institutioner og de personer, som har stået for skud i den omtalte artikelserie. Tavsheden fra disses side har nærmest været larmende, og det har været meget påfaldende, synes jeg. Selv om der skulle være enkelte fejl, måske også nogle mangler og lidt unøjagtigheder i de omtalte artikler, så er der dog kommet eksempler frem på forhold, som må påkalde sig opmærksomhed.

Der er meget, som tyder på, at der i det betydende kunstnermiljø er sket en klikedannelse, som danner en slags lukket sammenspist elite, hvor man understøtter hinanden gennem aftalte indkøb, gennem indkøb i bestemte gallerier, og sådan kunne jeg fortsætte.

En kulturminister, der gennem dagspressen bliver gjort opmærksom på beskyldningerne, som de her er rejst, må nødvendigvis forholde

sig ansvarligt til disse og undersøge dem nærmere. Det er trods alt alvorlige beskyldninger, der er rejst, om sammenspisthed, om klikedannelse og om, at det hele faktisk mere eller mindre styres af et såkaldt edderkoppespind, hvis det er det rette udtryk. Kulturministeriets og kulturministeren troværdighed står på spil i denne sag.

Jeg skal her i begrundelsen for forespørgslen blot henvise til ét konkret eksempel, som har været fremme, og som med rette må påkalde sig undren hos den betalende danske befolkning:

To navngivne kunstprofessorer har til danske kunstmuseer solgt 488 værker. Vestsjællands Kunstmuseum – i øvrigt beliggende i mit eget pastorat – har været storkøber af værker fra disse to kunstnere med henholdsvis 110 værker fra den ene og 121 fra den anden. Af disse i alt 231 værker er alle undtagen ét stuvet af vejen, gemt væk, sat bag lås og slå, formentlig i en kælder. Det ene værk, der ikke står i kælderen, skulle efter sigende være landet på direktørens kontor, hvortil der vistnok ikke er offentlig adgang.

Jeg vil ikke og kan ikke indgå i en diskussion om indholdet af de enkelte værker. Det kan godt være, at de er kunstværker af høj klasse – det er der i hvert fald nogle der siger – og at nogle af dem måske også fortjener at blive indkøbt af det offentlige og sat på museum. Det kan godt være.

Men hvis der er tale om kunstværker af høj klasse, så har jeg og andre lidt svært ved at forstå, at det indkøbte ikke kan udstilles. Bevares, der kan ske fejlkøb en gang imellem, som man ikke ønsker at udstille, men at 230 ud af 231 værker ikke udstilles for offentligheden, når nu befolkningen har betalt for dem, må vække dyb, dyb bekymring og uro i Kulturministeriet.

Jeg kan se på formanden, at han bliver meget urolig.

Vi sætter i Dansk Folkeparti, ligesom pressen også har gjort, et stort spørgsmålstejn ved den måde, hvorpå det offentlige anvender midlerne. Jeg har et håb om og en tro på, at kulturministeren, når hun nu her om et øjeblik kommer på talerstolen og forklarer sig, i hvert fald vil lade være at tale udenom, men gå ind på det, der er sagens kerne, og som vi nu i det kommende par timer eller tre skal drøfte, og som vi forhåbentlig kommer helt ind til benet af. Det vil vi i hvert fald i Dansk Folkeparti gøre en stor indsats for.

Besvarelse

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Vi har i Danmark tre kunstmuseer, der er ejet af staten, samt 35 statsanerkendte kunstmuseer, der modtager statslige tilskud til driften i henhold til museumsloven.

Disse museer har normalt på deres budget en særlig konto til kunstindkøb. Der findes ikke nogen officiel opgørelse over de samlede offentlige bevillinger til museernes kunstindkøb. Af Billedkunstudvalgets betænkning fremgår det, at ser man bort fra Louisiana og Statens Museum for Kunst, har kunstmuseerne en indkøbskonto på gennemsnitlig 150.000 kr. årlig, der skal dække både indkøb af afdøde og nulevende kunstneres værker.

Derudover modtager museerne oftest supplerende midler fra fonde og andre til indkøb. Staten yder et direkte tilskud til kunstindkøb i form af en årlig bevilling på 6 mio. kr. til Statens Museum for Kunst og på 2,6 mio. kr. til Statens Museumsnævn, der fordeler beløbet til kunstmuseerne efter ansøgning. Endvidere anvendes en del af museumsnævnets almindelige rådighedssum til museumsformål til indkøb af kunst.

Museumsloven har ingen bestemmelser, der direkte regulerer de statslige og statsstøttede museers indkøb af kunst, bortset fra en bestemmelse om Statens Museum for Kunst, som jeg senere vil vende tilbage til, men der foregår med bistand fra Statens Museumsnævn en udstrakt koordinering af de statsstøttede kunstmuseers arbejde.

Hvert museum skal ifølge museumsloven påtage sig ansvar for en nærmere beskrevet del af Danmarks kulturelv eller for varetagelsen af andre navngivne museumsopgaver, som fremgår af det enkelte museums vedtægter. Hvert kunstmuseum belyser således et konkret område af kunsthistorien, således at museerne tilsammen i princippet udgør et landsdækkende kunstmuseum.

Denne overordnede ansvarsfordeling udelukker ikke, at der kan være overlapninger med hensyn til konkrete kunstindkøb, men det er min vurdering, at den eksisterende koordinering er en hensigtsmæssig måde at sikre, at der ikke sker for mange overlapninger. Ordningen bør ikke administreres for restriktivt, idet det er vigtigt, at der er en vis fleksibilitet til at tilgodese særlige ønsker på det enkelte museum.

Museumssamlingerne og deres tilvækst er en vigtig del af museumsvirksomheden, idet de er grundlaget for alle museets aktiviteter både nu og i fremtiden. Der påhviler således de enkelte museumsledere et stort ansvar i den forbindelse, et ansvar, som efter min vurdering også tages meget alvorligt af landets kunstmuseumsledere.

I museumsloven er det bestemt, at et museums daglige leder skal være heltidsbeskæftiget og faguddannet. Det vil for kunstmuseernes vedkommende sige, at lederen skal have en kunsthistorisk uddannelse. Det er således personer, der ud fra en faglig baggrund foretager den kunstfaglige vurdering af, om et kunstværk har den fornødne kunstneriske kvalitet og relevans til at blive indlemmet i en museumssamling, og det er værd at holde sig dette for øje.

Jeg mener, at det er en form for kreativ proces at være leder af et kunstmuseum. Der må være mulighed for at foretage dispositioner, som på et givet tidspunkt vurderes som centrale og relevante, men som senere set i et længere tidsperspektiv eventuelt bliver underkendt.

Fejldispositioner kan ikke undgås, og der må være en vis margin herfor. Kunsthistorien viser, hvorledes vurdering af enkelte kunstneres indsats har skiftet i tidens løb.

Jeg er en overbevist og absolut tilhænger af armslængdeprincippet, som er rodfæstet i vores kulturpolitik. Konkret indebærer det, at det politiske system – og for den sags skyld det enkelte museums bestyrelse – skal være tilbageholdende med at blande sig i de kunstfaglige beslutninger, der ligger bag et museums konkrete kunsterhvervelser. Politikerne og bestyrelserne skal derimod påse, at der fastlægges en indkøbspolitik inden for museets ansvarsområde, og at der handles i overensstemmelse hermed.

Det kan diskuteres, om der for de faglige ledere af de statsstøttede kunstmuseer skulle indføres krav om åremålsansættelse på samme måde, som man bl.a. har det for direktøren for Statens Museum for Kunst. Det vil være en mulighed for at skabe fornyelse, men samtidig også gøre indgreb i de lokale museumsbestyrelseres kompetence til at udpege museumslederen. Spørgsmålet ville kunne tages op i forbindelse med den kommende revision af museumsloven.

Statens Museum for Kunst har som landets hovedmuseum for den bildende kunst en særstilling. Specielt for den danske kunsts vedkommende er det i museumsloven bestemt, at mu-

seet skal anlægge og opretholde repræsentative samlinger. Hensigten er, at man til enhver tid kan vise hovedlinjen inden for billedkunsten i Danmark.

Museet skal samtidig i videst muligt omfang søge at anlægge samlinger af udenlandsk billedkunst. I museets resultatkontrakt med Kulturministeriet for 1998-2002 er museets indsamling præciseret. Museet skal således i perioden styrke samlingerne af udenlandsk kunst til perspektivering af dansk kunst, samtidig med at der indsamles vægtige danske værker, der er repræsentative for dansk billedkunst.

I praksis har museet den procedure for kunstindkøb, at to faginspektører fra hver sin afdeling skal være enige om et indkøb, hvorefter dette forelægges den pågældende overinspektør og direktøren til godkendelse.

Museets direktør er åremålsansat. Motiveringen herfor er, at stillingen som leder af landets hovedmuseum for billedkunst er af en sådan art, at det er rimeligt gennem åremålsansættelse at sikre, at en fornyelse i forskningsmæssig og kunstnerisk henseende kan finde sted med passende mellemrum.

Man kan diskutere proceduren for indkøb af kunst til Statens Museum for Kunst, og der har da også i tidens løb været forskellige ordninger. Med den nuværende ordning har man valgt at lægge ansvaret hos en direktør, som er åremålsansat, hvilket giver mulighed for en skarpere profil i en periode og er i overensstemmelse med moderne ledelsesprincipper. Jeg mener, at vi har skabt en ordning for Statens Museum for Kunst, der kan mindske risikoen for en eventuel ensretning af kunstnerisk smag.

Det er naturligvis rigtigt, at der finder en offentlig debat sted omkring enhver offentlig virksomhed, og at de ansvarlige kan redegøre for deres dispositioner over for offentligheden på tilfredsstillende måde. En intens offentlig debat er ikke mindst af betydning på et område som kunst, hvor der ikke er lette løsninger og ikke klare svar på spørgsmål om kvalitet og kunstnerisk sandhed her og nu.

Der er således heller ikke noget hemmeligt ved museernes kunstindkøb. Normalt indeholder museernes regnskaber og årsberetninger oplysninger om de foretagne indkøb. For Statens Museum for Kunst findes disse oplysninger i museets virksomhedsregnskab.

Som det er fremgået, mener jeg generelt, at vi har nogle hensigtsmæssige ordninger. Når det gælder kunstindkøb til vore museer gennem

koordinering, armslængdeprincip, åremålsansættelser og offentlighed, mener jeg, at vi har en rimelig sikkerhed for, at vi får truffet de fagligt rigtige beslutninger. Den stedfundne omtale i dagspressen giver mig derfor ikke umiddelbart anledning til at foretage ændringer i de eksisterende ordninger for kunstmuseernes indkøb.

Hvad angår Statens Kunstfond: Fondens midler anvendes bl.a. til indkøb af bildende kunst, kunsthåndværk og kunstnerisk formgivne arbejder. Det Billedkunstneriske Indkøbs- og Legatudvalg og Udvalget for Kunsthåndværk og den kunstneriske Formgivning indkøber således værker på udstillinger eller direkte hos kunstneren. Midlerne til indkøb kommer fra udvalgenes samlede rådighedssum. Der er ikke fastsat et bestemt beløb eller andel af rådighedssummen, der skal gå til dette formål.

Kvaliteten af den kunstneriske produktion og det kunstneriske talent er afgørende for indkøb af kunstværker. Det er fondens tremandsudvalg, som er ansvarlig og bestemmer, hvilke og hvor mange kunstværker der købes på årsbasis. Tremandsudvalgene i Statens Kunstfond er beskikket for 3 år uden muligheder for umiddelbar genbeskikkelse. Dette sikrer, at der sker en regelmæssig udskiftning af personer og dermed sandsynligvis også en spredning af kunstindkøbene på flere kunstnere og kunstgenrer.

Det Billedkunstneriske Indkøbs- og Legatudvalg har i den sidste treårsperiode, dvs. 1996-98, anvendt knap 8 mio. kr. på indkøb af kunstværker. I den samme periode har Udvalget for Kunsthåndværk og den kunstneriske Formgivning anvendt knap 800.000 kr. til indkøb af kunstværker.

Hvad angår de private fonde: En række private fonde indkøber kunst eller yder tilskud til indkøb af kunst til fordel for vore museer. Den betydeligste er Ny Carlsbergfondet, der set over en årrække gennemsnitlig anvender 13-15 mio. kr. årlig på erhvervelser af kunst, fortrinsvis til landets kunstmuseer. Kulturministeriet har ikke oplysninger om, hvad andre private fonde anvender til kunstindkøb.

Forhandling

Poul Nødgaard (DF):

Man skal jo være hæflig herinde, så jeg gør som andre og siger tak til ministeren for redegørelsen. Men jeg vil nok sige, at den var meget skuffende, fordi den ikke besvarede spor af det,

den her debat drejer sig om, netop de forhold, som en artikelserie i Ekstra Bladet har bragt frem. Det må dog give anledning til, at ministeren går konkret ind og besvarer nogle af alle de ting, der er fremdraget dér.

Vi ved jo selvfølgelig godt alle sammen, at der er forskel på, hvordan tingene fungerer i teorien, og hvordan det sådan faktisk foregår ude i virkeligheden. Men jeg er dog noget i tvivl om, hvorvidt ministeriet helt har snor i tingene, og hvorvidt den lovgivning, der er på området i øjeblikket, er tilstrækkelig. Som det er nu – det kan vi trods alt ikke tale os udenom – har der på det her område været tale om aftalt spil, kammerateri og om sammenspisthed. Jeg kan godt se, at det måske kan være svært at lovgive sig ud af, men man kan da i hvert fald som minimum gøre et forsøg på det.

Må jeg bringe et eksempel? I erhvervslivet har vi på det seneste set en karteldannelse med aftalte priser og andet, der havde til formål at beskytte kartelvirksomheder og sikre en god indtjening. I denne sag kunne man så måske tale om et kunstnerkartel, hvor en snæver personkreds bestemmer det hele, mens det offentlige passivt ser til og bare betaler. Kernen i kritikken er netop, at pengene i dansk kultur og kunst, i det her tilfælde billedkunsten, kører rundt i et såkaldt lukket kredsløb, som fodrer og holder et sprudlende liv i gang hos nogle få mennesker, mens resten og dermed de fleste må se sig holdt udenfor.

Formålet med denne debat er ikke at sætte spørgsmålstejn ved selve grundlaget for dansk kunstpolitik og kulturpolitik. Dette er ikke en debat om rindalisme eller ej – den debat kan vi tage ved en anden lejlighed – men vi vil være kritiske over for de ting, der har været fremme i Ekstra Bladet, og som vi sidder tilbage med et manglende svar på, og som vi i hvert fald ikke har fået noget svar på fra ministeren.

Vi er lige så kritiske over for tendenserne til klikedannelse i kunstverdenen, som vi er kritiske over for uheldig omgang med offentlige midler inden for andre grene i den offentlige sektor. Havde den samme kritik været på bordet over for forhold i syge- og sundhedssektoren, i forsvaret, i undervisningssektoren, ja, så havde Dansk Folkeparti også rejst den samme debat som i dag.

Jeg henviste i min begrundelse til denne forespørgsel til et konkret eksempel på indkøb af kunst, der efterfølgende blot er stuvet af vejen. Jeg er da godt klar over, at ikke alle ting kan

hænges op hele tiden, men indkøbte værker til kælderens – det mener jeg er meget forkert.

Af de to kunstprofessorer, hvis navne jeg skal lade være at nævne her fra Folketingets talerstol, som jeg omtalte i indledningen, har danske museer i alt købt – sid fast i stolene – 488 værker, hvoraf kun de 30 kan bese af publikum. Resten er gemt væk i magasiner, i kældre og i hemmelige sikringsrum. På flere af de museer, som har købt værkerne, kan man overhovedet slet ikke se et eneste af dem. Det mener jeg er meget, meget forkert. Det må være sådan, at det, museerne køber, også efterfølgende bliver udstillet i en rum tid, så befolkningen kan beskue værkerne.

Det kan da godt være, at de to nævnte kunstprofessorer er rigtig dygtige til at male, det skal jeg ikke gøre mig klog på, men ligefrem at støvsuge markedet for deres værker mener jeg godt man kan sætte et meget, meget stort spørgsmålstegn ved om nu også er rigtigt. Det må være sådan, at museerne køber deres værker, fordi de udtrykker nutiden her i 1990'erne godt, og at værkerne derfor er egnede til engang i fremtiden at skildre, hvad vor tids kunst har kunnet sige os.

En snes værker kunne vel have gjort det. Jeg og andre kan godt have lidt svært ved at forstå, at de to kunstprofessorer er så meget bedre i deres udøvelse af kunsten, at der skal 488 værker til at skildre den, og det er her, det er interessant at spørge, om ikke indkøbet af kunst bliver alt for snævert. Kunne man ikke have spredt indkøbene ud over nogle flere kunstnere, så der blev en større forskellighed blandt de kunstnere, man nu engang vil have på væggene i museet? Det undrer jeg mig over at man ikke gør.

Af alle museer har Statens Museum for Kunst en forpligtelse til at være alsidig i sin indkøbspolitik. Statens Museum for Kunst skal dække hele spektret af moderne kunst, men en gennemgang af indkøbslisterne viser, at det er en snæver og enøjet indkøbspolitik, man har fulgt. Det viser sig, at tæt ved halvdelen af 92 indkøbte værker i perioden 1994-98 er fra kredsen med de såkaldt unge vilde, mens snesevis af andre lovende kunstnere og malere helt mangler blandt indkøbene.

Bevares, Statens Museum for Kunst kan naturligtvis ikke købe malerier af alle og enhver, der slår sig ned på malerkunst, men når jeg ser listen, ja, så vækker det forundring. Det virker

kritisabelt, at man helt har forbigået en lang række talenter i den danske malerverden.

Det er mere end antydnet, at en lille snæver kreds af personer har sat sig på pengestrømmen – det vil jeg slutte med – både strømmen fra de offentlige kasser og fra de private fonde, og at midlerne tilgodeser en snæver udvalgt kreds. Det har også været meget antydnet, endda kraftigt, at en stor del af pengene er anvendt i bestemte gallerier i det centrale København. Jyske kunstnere og jyske gallerier er en by i Rusland for toppen i den danske kunstverden. Det må vække stærk undren.

Nu lyser min røde lampe, og formanden begynder at rømme sig, så jeg vil slutte – jeg kan jo tage det sidste ved en senere lejlighed i nogle korte bemærkninger – men jeg vil gerne på Dansk Folkepartis vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget pålægger regeringen at
- foretage en gennemgang af strukturerne og reglerne for udpegning af medlemmer til bestyrelserne for offentligt ejede museer og fonde med henblik på at forebygge og undgå sammenspisthed, kammerateri og klikedannelse,
 - sikre, at de statslige midler til kunststøtte anvendes på fuldt forsvarlig vis, og at bredden i den udøvende og skabende kunst tilgodeses,
 - sikre, at det, som indkøbes, også efterfølgende udstilles på offentligt ejede museer og på offentligt tilgængelige steder, så befolkningen ved selvsyn kan danne sig et indtryk af den indkøbte kunst.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 46).

Disse var de få milde, venlige ord til ministeren og Folketinget.

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Søren Hansen (S):

Det sidste var ikke ord fra Folketinget til ministeren og bliver det næppe heller. Ordene får i hvert fald ikke Socialdemokratiets tilslutning.

Vi skal drøfte emnet her ved flere lejligheder i dag. Under denne debat skal jeg indskrænke mig til at sige følgende:

Der er grund til at glæde sig meget over, at et meget, meget stort flertal her i Folketinget har vist sig ranke og har vist sig standhaftige nok til at modstå presset fra rindalismen, hvad enten den kommer i form af spalter i aviser, i indlæg her fra talerstolen eller på anden måde, og uanset anledningen. Det er flot, og det er godt.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu er der jo noget, der tyder på, at det her kammerateri, som jeg omtalte tidligere i mit indlæg, er ved at brede sig her til Folketinget.

Jeg kan jo tydeligt mærke, efter at jeg nu har været herinde et antal år, på den korte tale, den socialdemokratiske ordfører holdt, at det ikke er noget, man vil diskutere, og jeg kan ligesom fornemme i salen i øjeblikket, at den her debat skal dæmpes ganske betydeligt.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Søren Hansen: Når hr. Søren Hansen som kulturordfører for Socialdemokratiet vel har læst mange af de dér artikler, tror hr. Søren Hansen så på, at hans socialdemokratiske vælgere ude i Slagelse synes, at det, der er foregået, virker rigtigt? De knokler afsted på arbejde hver eneste dag for så at se i deres avis, når de kommer hjem om aftenen, eller eventuelt i frokostpausen, at deres skattepenge bruges på den måde, som mange af de eksempler her har givet udtryk for.

Jeg kunne godt tænke mig, at hr. Søren Hansen ville komme på talerstolen og forklare lidt nærmere, hvad Socialdemokratiet egentlig har af kulturpolitik, når det drejer sig om misbrug af offentlige midler.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg kan ikke begribe den arrogance, den ulidelige socialdemokratiske arrogance, som hr. Søren Hansen udviser i dette spørgsmål. Er det, fordi hr. Søren Hansen har en eller anden elitær mening om, at det, der står i Ekstra Bladet, kan vi ikke være bekendt at diskutere her inde i Folketinget?

Jeg tager hatten dybt af for det researcharbejde, som Ekstra Bladet har lavet i denne forbindelse, men jeg tager ikke hatten af for dem, der bare udviser arrogance over for kendsgerninger. Det er hr. Søren Hansens parti, der har sid-

det i regeringen i alle de år, de her skandaler har udviklet sig.

Formanden:

Fru Ester Larsen som ordfører.

Ester Larsen (V):

Det vil være kedeligt, hvis denne forespørgselsdebat skal udvikle sig til at blive en gold diskussion af, hvad der er kunst, og hvad der ikke er kunst. Kunstsynet bør næppe fastlægges gennem flertalsafgørelser i dette Ting.

Ved formidlingen af statens bevillinger hyl-des et armslængdeprincip, som ministeren allerede har beskrevet. Det er et princip, som umiddelbart virker indlysende rigtigt, men det har som klar forudsætning, at de kyndige både er uvildige og alsidige, at de ikke medvirker til nogen monopolisering med favorisering eller udelukkelse til følge – risici, som kan være reelle i så små kunstmiljøer, som de danske.

Erfaringer bl.a. fra udsmykninger af et torv i Århus har vist, at en usmidig forvaltning af armslængdeprincippet kan føre til ganske absurde situationer, hvor modtagere nægter at modtage den kunst, som de kyndige har besluttet at skænke dem for skatteydernes midler.

Skal man undgå indspisthed og monopolisering, er det vigtigt overalt at stille krav om rotation.

Fagkyndige bør kun vælges for en tidsafgrænset periode, så nye kræfter kommer til.

Princippet om tidsbegrænsede funktionsperioder er lovfæstet for Statens Kunstfond, og det praktiseres også for ledelsen af Statens Museum for Kunst. Andre museumsledere er normalt, så vidt jeg er orienteret, ikke åremålsansat.

For museer, der er selvejende institutioner, kan museets indkøbsprincipper fastlægges i et samspil mellem museumsledere og den ansvarlige bestyrelse. Anderledes forholder det sig med Statens Museum for Kunst. Her er direktøren eneansvarlig for at købe kunst for ca. 6 mio. kr. om året.

Her burde man nok overveje, om det ikke ville være nyttigt at etablere et rådgivende panel sammensat af kunstkyndige, som kunne rådgive museumsledelsen. Statens Museum for Kunst har den specielle opgave at indsamle vægtige danske værker, der er repræsentative for dansk billedkunst. Når det drejer sig om samtidskunst, kan det være en yderst vanskelig opgave at have ansvaret for.

For at løfte denne opgave så kvalificeret som muligt, var det dog en overvejelse værd at etablere det nævnte panel af kyndige rådgivere, der vil kunne sikre et bredt vurderingsgrundlag, inden kunstkøb besluttes, og dermed skabe mulighed for en vis pluralisme. Det er jo ikke uden betydning, da staten netop placerer en meget stor del af sine midler til kunstkøb på Statens Museum for Kunst. For at sikre bredden i kunstsynet vil det være naturligt at sikre, at der ikke er personsammenfald mellem et sådant rådgivende panel og Statens Kunstfond og dets udvalg.

Vi har her i landet heldigvis en række fonde, som står for en meget væsentlig del af museers og andre institutioners indkøb. Hvorledes disse fonde udpeger kyndige personer til at fastlægge deres kunstpolitik og forestå deres indkøb, bør Folketinget og staten holde sig på meget stor afstand af. Vi bør i den sammenhæng alene glæde os over, at der er mennesker, der har så stor kærlighed til kunsten, at de har stillet virksomheder og formuer til rådighed, for at kunsten kan komme flest muligt til gode.

Jeg skal sige, at Venstre ikke kan støtte Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse, da de systemer, som vi har, i meget høj grad allerede hviler på rotationsprincipper.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Først lige en bemærkning til hr. Søren Hansen, selv om den sådan set skal rettes til Venstres ordfører. Jeg synes, det er utrolig dybt skuffende, at når en ordfører får stillet et par spørgsmål, er man så arrogant, at man overhovedet ikke går på Folketingets talerstol og besvarer dem. Det kan så skyldes, at hr. Søren Hansen ikke er i stand til at besvare dem – det kunne jeg forestille mig er sagen – eller også er han måske bange for, at han siger noget, der kan få de socialdemokratiske gallupital til at gå yderligere ned.

Til fru Ester Larsen, som sagen skal dreje sig om: Nu synes jeg da, at det var en pæn, nydelig tale, som fru Ester Larsen holdt, men den tog jo ikke stilling til noget som helst af det konkrete, som vi skal drøfte i dag. Vi skal egentlig ikke drøfte dansk kulturpolitik. Vi skal drøfte den måde, som midlerne administreres på, og alt det, der på seneste er foregået inden for kulturredningen, specielt inden for billedkunsten.

Her vil jeg godt spørge fru Ester Larsen, ordfører for det store liberale Venstreparti: Hvilket

syn har partiet Venstre på det, der er foregået her i de seneste tre måneder, hvor den ene afslørende artikel efter den anden har bragt nye sager for dagens lys stort set hver eneste dag, man lukker sine øjne op?

Formanden:

Vi har nogle regler om, at korte bemærkninger er til den seneste ordfører. Jeg henstiller, at de regler bliver overholdt.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, jeg kan gentage det med den nydelige tale. Den var for nydelig efter mine begreber. Det med armslængdeprincippet lyder jo godt. Det er lige som med de ældre ude i kommunerne, dér har vi også armslængdeprincippet, men det har jo altså ikke virket, og det her har heller ikke virket.

Så vil jeg gerne spørge fru Ester Larsen: Hvor mange millioner kroner har det kammerateri, som Dansk Folkepartis ordfører har været inde på, mon kostet det danske samfund gennem årene? Det har kostet mange, mange millioner kroner. Og derfor vil jeg da gerne spørge Venstre, om man er interesseret i, at vi laver en fuldstændig opgørelse for at se, hvor meget der er kørt rundt i det her lukkede system, for det er jo os her i Folketinget, der har det store ansvar for, at der ikke sker misbrug af skatteydernes penge. Det kan vi da ikke lægge fra os.

Vi må da selvfølgelig lægge al den vægt, vi overhovedet kan, på de ting, der er kommet frem i Ekstra Bladets artikler. Vi kan da ikke lukke øjnene. Vi har et stort ansvar. Vi kan ikke blive ved med at sige, at det er armslængdeprincippet, og det er armslængdeprincippet.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg takker for de positive kommentarer til min nydelige tale. Nu ved jeg ikke, om nydelig er noget plusord i denne her sammenhæng.

Jeg vil godt gøre klart, at vi har forskellige opgaver. Det er ikke Folketingets opgave at bestemme, hvilke kunstværker der skal indkøbes til de danske museer. Det er Folketingets opgave at fastsætte nogle principper, hvorefter de mennesker, der skal forestå indkøbene, skal udpeges. De principper er vigtige, og hovedprincippet bør efter min bedste formening være, at der skal være rotation, at man skal have opga-

ven i en kort periode, stå til ansvar for sine indkøb, og så skal man afløses af andre.

Jeg foreslog, at man for Statens Museum for Kunst kan danne et panel af rådgivere, som kan sikre, at der bliver et bredere vurderingsgrundlag for de indkøb, der bliver foretaget. Jeg ville være meget utryk, hvis de reelle kunstkøbsvalg skulle foretages i det danske Folketing.

Jeg forstår ikke det spørgsmål, jeg fik om, hvad det har kostet de danske skatteydere. Det har præcis kostet de midler, som man har sat af til kunstkøb på finansloven og i andre sammenhænge. Der bliver ikke brugt flere midler til kunstkøb, end der er lovligt bevilget af Folketinget.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det var dog en besynderlig udtalelse: Der er ikke brugt flere penge, end der er sat af på finansloven. Det er jo ikke det, sagen drejer sig om. Til de midler, vi sætter af på finansloven, har staten, kommunerne og amterne på en lang række områder, selv om man har sat nogle midler af, samtidig lavet nogle håndfaste regler for, hvordan de penge kan anvendes, således at befolkningen, som har valgt os, på intet tidspunkt kan kritisere os for vores dispositioner.

Så nævnte fru Ester Larsen også noget om principperne. Jamen det er jo principperne i alt det her, der er forkert. Der er fastlagt nogle principper, siger fru Ester Larsen. Det er vi enige om. Men når de principper er sådan, at man kan lave det cirkus – hvis jeg må bruge det udtryk – som er blevet afsløret her på det seneste, så synes jeg, at Venstre, der står for at vogte nogle ting her i samfundet, burde være meget, meget mere oppe på dupperne.

Jeg kan mærke, at man tilsyneladende er venlig over for os, men man har på en eller anden måde alligevel slået armene omkring Socialdemokratiet og de øvrige partier og er faktisk på en eller anden måde infiltreret, synes jeg. Sådan virker det i hvert fald på mig.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det lader jo til, at hr. Nødgaard og jeg er de eneste her i Folketinget, som virkelig vil tage de ting op, som fru Ester Larsen har sagt, men det gør vi også gerne.

For nu at komme til det konkrete vil jeg spørge: Påvirker det slet ikke fru Ester Larsen, at en museumschef i strid med loven sælger ud af

museets inventar og oven i købet tilsyneladende har givet dronning Margrethe en 60-års-fødselsdagsgave, og hun fylder først 60 år den 16. april, men det er altså et af de salg, som man har foretaget, eller foræringer, eller hvad man skal kalde det.

Men hvis en museumschef handler i strid med loven, er det så ikke vores ansvar herinde? Det vil jeg da tro det er. De, der har været inde i systemet, i ministeriet og alle vegne, kender da den cirkel, og det er jo foregået i årevis. Hvor mange lukkede øjne har det været i vores system herinde og i de systemer, som vi selv har sat til at varetage millionerne? Det var dér, jeg ville hen.

(Kort bemærkning).

Birthe Skaarup (DF):

Jeg har et enkelt spørgsmål til fru Ester Larsen, for fru Ester Larsen omtalte kulturen i Århus og den skulptur, som skulle opstilles i Århus, og som der blev sagt nej til. Her rejste der sig en bred folkelig debat mod en finkulturel indstilling.

Jeg kunne godt tænke mig til at spørge fru Ester Larsen, om fru Ester Larsen ikke mener, at det er en god idé, at folket også inddrages, når der på byens torv skal opstilles en skulptur, som befolkningen skal kigge på i rigtig mange år.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Sagen fra Århus var uheldig. Det var en usmidig administration. Den har ført til en ændring af bekendtgørelsen, sådan at modtager også inddrages. Det skete i samspil mellem den tidligere minister og mig.

Med hensyn til Dansk Folkepartis nidkærhed må jeg jo sige, at den er stor, når man fra Folketingets talerstol beskæftiger sig med en trykfejl, hvor der skrives 60 år i stedet for 50 år.

Med hensyn til den konkrete sag om, at Statens Museum for Kunst har solgt ud af værker, har jeg rejst den over for ministeren og bedt om at få den undersøgt, for det er faktisk den måde, man arbejder på som parlament: at man beder om at få belyst de sager, som der er rejst kritik af. Det vil jeg til enhver tid gøre.

Når jeg siger, at der er brugt præcis de penge, som der var afsat til kunstindkøb, så var det et forsøg på at svare fru Aase D. Madsen, som spørger: Hvad har det kostet? Og de indkøb, der er foretaget, har præcis kostet de penge.

som det offentlige har afsat på deres budgetter til kunstkøb.

Og jeg vil gerne have mig frabedt at blive betegnet som en, der slår armene om Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, nu kommer fru Ester Larsen ind på noget af det væsentligste: at nu er der stillet spørgsmål. Jamen det, Dansk Folkeparti vil ind til, er netop: Hvorfor er der ikke stillet spørgsmål før? Det er det, der er det essentielle. Kan vi dog ikke grave ned i det her cirkelsystem af lukkede øjne?

Vi må også kunne sætte nogle beløb på. Hvad er der sket? Hvis det havde været ethvert andet ministerium, havde der jo været ministerstorm, og vi havde forlangt ministerens hoved på et fad. Og det kan da godt være, at det er dertil, vi skal.

Nu har Venstre jo siddet i mange regerings-sammenhænge i 10 år, og dér er da sket noget tilsvarende i systemet og på nøjagtig samme måde. Det er da dér, vi skal hen. Det er da at tage en overordnet diskussion af, hvad der foregår. Det, at man fuldstændig vil undgå at gå ned i materien, kan jeg altså ikke forstå en brik af.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Der spørges: Hvorfor er der ikke stillet spørgsmål før? Ja, jeg har ikke været vidende om, at direktøren for Statens Museum for Kunst har solgt ud af museets værker. Da jeg bliver bekendt med det, rejser jeg spørgsmålet over for ministeren for at få den sag belyst. Og jeg skal give Dansk Folkeparti det tilsagn, at den sag følger jeg selvfølgelig op på.

Brian Mikkelsen (KF):

Vi synes, at det er en vigtig debat. Vi deltager, vil jeg dog straks indlede med at sige, ikke i en ministerstorm, som handler om at få ministerens hoved på et fad, kan jeg forstå på en af ordførerne heroppefra. Det er ministerens hoved simpelt hen for kønt og for godt til. Så det deltager vi altså ikke i.

Med hensyn til selve forslaget til vedtagelse må jeg sige, at det vigtigste for os er ikke at diskutere de forskellige indkøb, men principperne. For hvad er god kulturpolitik? Jeg synes, det er at erkende og turde tro på, at fagfolk altså ved mere om kunst og kultur, end vi politikere gør.

Ærlig talt, det må være vores opgave som folkevalgte at sikre optimale vækstbetingelser for et frit og også alsidigt kulturliv. Og det betyder altså set med konservative øjne, at staten skal støtte kulturen, men aldrig, og jeg mener aldrig, nogen sinde styre kulturen. Det synes jeg er vigtigt at vi holder os for øje i den aktuelle debat, som her er rejst på foranledning af et dagblad og også på foranledning af et par politiske partier her i Tinget.

Hvad der er godt, og hvad der er skidt, og hvem der skal støttes og have del i kulturpenge, er beslutninger, der bør foretages af de mennesker, der ved mest om de enkelte områder, for sådan sikrer vi den bedste kvalitet og en fortsat sund og levende udvikling af vores kulturliv.

Selvfølgelig, og på den måde har forslagsstilleren da lidt ret her, er det en politisk opgave at udstikke nogle rammer, og det vil også være forjomfrueligt at tro på, at man ikke skal blande sig i diskussionen. Selvfølgelig har man ret til, og man har også krav på, at politikerne har en holdning til de dispositioner, der foretages.

Men det vigtigste må jo være, at vi siger, der er nogle uafhængige råd, som fordeler pengene. Og de råd skal så bestå af kompetente fagfolk, som vel at mærke efter vores mening kun skal have lov til at fungere i tidsbegrænsede perioder, for ellers er det, man risikerer denne her uheldige indspisthed, og man får en slags stilstand i kulturen.

Når det er sagt, så må jeg sige – og det bliver jeg også nødt til at understrege – at det ikke er nok. For det duer jo ganske simpelt hen ikke bare at tale om alsidighed i kulturstøtten, hvis man bliver ved med at insistere på, at det kun handler om én ting, altså at få penge fra statskassen. Det handler også om forskellige samarbejdsformer og selvfølgelig også om at se på, hvordan man udvælger den kunst.

Vi har meget stor tiltro til, hvad der foregår på Statens Museum for Kunst. Man har en glimrende leder i form af Alice Helleland, men det er selvfølgelig også vigtigt, at der hele tiden kommer nogle råd og noget inspiration fra andre kilder.

Det er også vigtigt, at man hele tiden får en diskussion om, hvad det er for nogle værdier, det er vigtigt at vi bruger penge på, som vi investerer i, og som Folketinget sender et signal om er kulturhistoriske værker, som vi vil have bevaret for eftertiden. Og dér er det da en relevant debat at diskutere det hele tiden.

Vores konklusion er dog bare, at vi foretrækker det system, som er i dag, altså armslængdeprincippet, med at man vælger nogle kompetente fagfolk, som kan være med til at træffe de beslutninger, at de fagfolk sidder i kortere tid, end de sidder i dag, at der hele tiden er en udskiftning, og at de relevante museumsfolk selvfølgelig hele tiden får noget inspiration og nogle råd fra andre folk, så man undgår de her klike-dannelser, som der måske er en tendens til. Det er jeg slet ikke kompetent nok til at afgøre. Jeg kan konstatere, at der er beskyldninger om det, og det må man selvfølgelig undgå for alt i verden.

Så debatten er vigtig, men det er også vigtigt, at man har tiltro til de folk, som sidder med fingrene i det, og som selvfølgelig ved noget om det her.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

I begyndelsen af marts sidste år kom jeg på Ringsted station – jeg bor i det område. Der så jeg hr. Brian Mikkelsen stå på stationen, og jeg troede, hr. Brian Mikkelsen skulle med det samme tog som jeg til København, men det viste sig, at hr. Brian Mikkelsen kun var optaget af én ting: at kapre stemmer på Ringsted station, og det synes jeg var en god ting.

Men jeg vil godt spørge hr. Brian Mikkelsen: Hvis nu man forestiller sig, at hr. Brian Mikkelsens vælgere, som han vil have til at sætte et kryds ud for sig, på det tidspunkt havde vist denne avis frem til de mange, der stod på stationen og spurgt, hvad mener hr. Brian Mikkelsen om det, der står heri, ville svaret så have været det, som hr. Brian Mikkelsen har givet her fra Folketingets talerstol?

Det svar, vi har fået her, eller det indlæg, hr. Brian Mikkelsen har holdt, vil ikke sige fru Jensen eller hr. Hansen noget som helst om, hvad den her debat i virkeligheden drejer sig om. Det var sådan set en gang sort snak fra ende til anden.

Og derfor vil jeg gerne sige: Jeg synes ikke, at hr. Brian Mikkelsen kan være det her bekendt over for de vælgere, der trofast sendte ham i Folketinget ved sidste valg. Det er i hvert fald ikke konservativ kulturpolitik.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, det lyder da godt med tillid, men altså kendsgerningen er jo en anden. Jeg taler her om

tilliden til de dér mennesker, vi har sat til at indkøbe kunst til Statens Museum for Kunst og andre steder.

Af Ekstra Bladet fremgår det i øvrigt, at det er meget lidt smigrende for de offentlige kunstindkøbere, at alle ude på kunstmarkedet tilsyneladende ved, at de private kunstgallerier først skummer fløden kvalitetsmæssigt hos kunstneren og overlader resten til museets vægge. Det har fremgået, at det er almindelig kendt ude i kunstnerkredse og i kunstkredse, at først tager de private købere, de private osv. ud og skummer fløden, og så kan Statens Museum for Kunst og andre så komme og tage resten.

Så med hensyn til kvalitet, er der måske lidt dér, der ikke er, som det skal være.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg vil godt sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg foretrækker nu altså, at det er en konservativ, som definerer, hvad der er konservativ kulturpolitik og ikke hr. Poul Nødgaard. For selvfølgelig holder vi fast i, at det er vigtigt, at der gives en fornuftig støtte til at bevare de kulturhistoriske værdier, vi har i det danske samfund. Det er med til at bringe en ekstra dimension ind i vores samfund og give os noget, som vi alle sammen kan have glæde af.

Så er spørgsmålet så det rent principielle, om mine vælgere – der var eksempelvis 11.000 mennesker, der stemte mig ind – nu er enige med mig i den holdning, som Det Konservative Folkeparti her giver udtryk for.

Det er jo altid en spændende diskussion. Og det kan da godt være, at ikke alle er. Det kan godt være, der er endnu flere, der er det. Men jeg er valgt, og det samme er Tingets øvrige 178 jo, til at stå ved nogle holdninger, til at sende nogle signaler ud, til at repræsentere nogle værdier.

Og de værdier, vi har i mit parti, er altså nogle kulturbærende værdier. Vi mener, der er nogle ting, der er værd at bevare, at der er nogle ting, der er værd at værne om. Der er også nogle ting, som det er værd at investere i for fremtidige generationer, for vores egen generation. Og det er altså vores definition af den politik, vi har.

Så vil vi ikke gå ind og diskutere, om Carstensens kultur nu er fornuftig, og om man nu skal købe 241 af hans slags eller hvad; men det, vi godt vil diskutere, og det er det, der er relevant ved den forespørgsel, der er sat på

dagsordenen her i dag, er, at der selvfølgelig skal noget inspiration ind. At der også skal være nogle andre mennesker, der sidder og kommer med nogle gode råd til de mennesker, der sidder og indkøber denne her kunst.

Vi vil ikke gå ind og give karakterer til de forskellige kunstnere; det er vi slet ikke kompetente til. Vi har vores egen private mening om det, men det må være sådan, når der sidder nogle fagudvalg og bedømmer det. Det vil være for vilkårligt og for diffust, hvis der skulle sidde nogle politikere og bestemme, hvad for noget kunst der skulle købes.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

På mig virker indlæggene mere og mere, som om de forskellige kulturordførere – hr. Brian Mikkelsen inklusive – overhovedet ikke har sat sig ind i, hvad denne her debat drejer sig om.

Hr. Brian Mikkelsen siger, det er vigtigt at give støtte til noget, der kan give folk glæder, jamen det er jo ikke det, vi diskuterer i dag. Vi diskuterer efter Dansk Folkepartis opfattelse ene og alene den måde, de offentlige midler anvendes på, og om det kammerateri og den samspisethed, der er inden for den kunstelite, vi sender pengene til, er acceptabelt ud fra et politisk synspunkt.

Dér vil jeg godt sige hr. Brian Mikkelsen endnu en gang: Prøv lige at gå ind til benet af, hvad denne her sag drejer sig om. Den drejer sig om alle de afsløringer, der er bragt på det seneste. Vil det sige, at Det Konservative Folkeparti ud fra de regler, der er lagt for støtte til museer osv., siger: Dér giver vi bare de penge, og hvordan de får de penge til at jonglere rundt i systemet, og hvem der hjælper hvem osv., er vi for resten fuldstændig ligeglade med?

Det er jo ikke den måde, man administrerer andre budgetområder på inden for stat, amter og kommuner. Dér har man utrolig meget indsigt i, hvad det er, der foregår. Jeg fatter simpelt hen ikke Det Konservative Folkeparti i den her sag.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg synes da, vi har fortalt, hvad vi mener. Det er også derfor, vi kan støtte det forslag til vedtagelse, som hr. Søren Hansen var oppe og fremsætte, og det beskriver jo netop, hvorfor vi fastholder armslængdeprincippet. Fordi vi vil have sikret – og det er væsentligt at signalere

her – at der er tilstrækkelig uafhængighed og fornyelse ved udpegning af de personer, der vælges til at indkøbe den kunst.

Det er væsentligt for os. Vi accepterer ikke bare tingenes tilstand. For selvfølgelig er der nogle ting, som ikke fungerer helt efter hensigten, og det vil vi selvfølgelig også diskutere med ministeren for at gøre det bedre. Sådan fungerer politik jo.

Det er også vigtigt, og det er en af de andre gode ting, der er i forslaget her, at man beder alle de statsstøttede museer om at understrege, at man selvfølgelig giver offentligheden besked om, hvad for nogle kunstindkøb man har, og hvorfor man har foretaget de kunstindkøb. Og så må man være villig til at tage en offentlig diskussion om det. Sådan fungerer kunst- og kulturpolitik jo også i dag.

Så jeg synes, vi har præciseret, hvad vi mener, også at man får lavet en redegørelse for indkøbene, sådan så man igen får diskuteret kvalitet og fornyelse. Jeg synes, vi har været inde på substansen i det her.

Formanden:

Jeg bør vel for ikke at øge forvirringen sige, at formanden endnu ikke har modtaget noget forslag til vedtagelse fra hr. Søren Hansen.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Sammenspisetheden blandt Folketingets partier i den her sag er tilsyneladende måske ikke så udtalt, som jeg havde troet, for man har jo tilsyneladende slet ikke tjekket tingene af med hinanden. Nu må jeg så forklare Folketinget, hvad det drejer sig om.

Hr. Søren Hansen vil formentlig under en efterfølgende debat fremsætte et forslag til vedtagelse, og det er hr. Brian Mikkelsen ikke klar over først foregår under den næste sag.

Men jeg har ikke fået noget svar. Jeg vil heller ikke spørge hr. Brian Mikkelsen om mere, for jeg er klar over, at Det Konservative Folkeparti støtter helt op bag om den økonomi, der er i det, vi taler om her, og det må jeg så sige er dybt skuffende.

Jeg forstår det simpelt hen ikke, og jeg er sikker på, at konservative vælgere fortsat vil flygte fra Det Konservative Folkeparti, hvis de helt bliver klar over den holdning, som partiets repræsentanter her på Christiansborg har over for offentlige midler. Det er blot en konstatering og ikke noget spørgsmål.

Formanden:

Hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, det største problem ved de offentligt ejede museers og Kunstfondens kunstindkøb er, at midlerne ganske enkelt er så små, at det kan knibe for museerne at leve op til de ønsker, vi har, om at de både skal sikre tradition, fornyelse, den danske og internationale kunst. Problemet er, at med det lille råderum, der er, bliver der for mange, hvis værker burde være solgt til museerne, som ganske enkelt ikke opnår, at det sker.

Så er spørgsmålet: Hvis det er baggrunden for den debat, vi har i dag, jamen så er løsningen jo ganske enkelt at skaffe flere penge til kulturministeren, sådan at vi kan få større plads til kunstindkøb.

Men jeg vil godt sige, at på en måde overrasker Dansk Folkepartis forespørgsel mig positivt. For det er jo ikke en traditionel form for rindalisme, der lægges an til, og det vil jeg gerne kvittere for.

Men alligevel vil jeg gerne sige én ting til fru Aase D. Madsen. Hun var oppe tidligere, hvor hun ligesom lagde an til, at det var Folketinget, der skal afgøre, ikke alene hvad der skal bruges af penge til kunsten, naturligvis, men også hvad der er god og væsentlig kunst. Og hvis det skal forstås sådan, så vil jeg sige, SF er rasende imod.

Overalt i verden, hvor politikere vil eller har villet forsøge at bestemme kunsten, er det gået galt. Kunsten bliver flad, og den bliver ligegyldig. Den farlige kunst er den, der trænger sig ind på os og påvirker vores indre billede og dermed vores selvforståelse og vores verdenssyn, og det kan den ufarlige kunst aldrig bidrage til.

Hvis kunst skal være virkningsfuld på den afdækkende og grænseoverskridende måde, ja, så skal den have lov at arbejde uden politisk indblanding. Og de, der skal afgøre, hvilken kunst der skal støttes og købes, skal også kunne arbejde frit. Og dermed mener jeg, at armslængdeprincippet, som vi har fået indbygget i vores kunststøtte ved at overdrage udvælgelsesarbejdet til fagfolk, ikke skal anfægtes.

Men den diskussion, der derimod trænger sig på, drejer sig om, hvorvidt vi med denne afstand og overladelse af det kunstneriske, i stigende grad det kulturpolitiske ansvar, til rådet og institutionerne også har været med til at

lamme samtalen mellem os, altså politikere, og kunsten.

Det er for sjældent, vi kaster os ud i en samtale med kunstnerne om kunsten, om samfundet, og det kunne være nok så interessant. Måske fralægger vi os i for høj grad gensidigt ansvaret for hinanden. Det er ikke alene ærgerligt, det er også lidt forarmende for den folkelige debat om vores fælles liv.

Museerne skal efter vores opfattelse sætte deres kunstindkøb til offentlig debat; det synes jeg er rimeligt. I betragtning af, hvor små beløb museerne overhovedet har, er forslaget måske lidt komisk, hvis vi skulle gøre det store ud af den del, men det er vigtigt, at de ydre rammer bliver forøget, fordi det er et spørgsmål om at skabe ordentlige finansielle vilkår for det offentlige kunstindkøb. Og gør vi det, ja, så kan vi få nogle ganske interessante diskussioner i en offentlig samtale mellem kunst og samfund. Og hvis det er formålet med den rejste debat eller kan blive udgangen på den rejste debat, ja, så er den slet ikke så skæv endda.

Men med de bemærkninger vil jeg gerne sige, at SF ikke kan støtte det af Dansk Folkeparti fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

SF's ordfører – SF's ordfører, gentager jeg – hr. Ole Sohn, påstod, at denne forespørgsel ikke indebærer rindalisme.

Så har SF's ordfører aldeles ikke læst det fremsatte forslag til vedtagelse, hvor der står, at Folketinget skal pålægge regeringen, og Folketinget altså selv vil stå som garant for, at statslige midler til kunststøtte anvendes på fuldt forsvarlig vis.

Det er klar rindalisme, og det ved hr. Ole Sohn godt!

Desuden er det jo blevet forklaret to gange af hr. Nødgaard, at han vil have, at partiernes ordførere her skal lytte til socialdemokratiske vælgere i Slagelse – den gik til hr. Søren Hansen – og så fik hr. Brian Mikkelsen den, at han skulle spørge de ventende på stationen i Ringsted.

Må jeg gøre opmærksom på, at hr. Nødgaard ligesom jeg og andre har skrevet under på at overholde grundloven, i hvis § 56 det hedder, at et folketingsmedlem ene er bundet ved sin overbevisning og ikke må modtage forskrift fra sine vælgere.

Jeg vil påstå, at hr. Nødgaard og kompagnis taler heroppefra og forslaget er ren rindalisme og ren populisme og i strid med den grundlov, hr. Nødgaard har skrevet under på at ville overholde.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Den med grundloven vil jeg altså gerne returnere, for er det ikke også grundlovsmæssigt, at vi skal sørge for, at midlerne, som kommer ud herfra, behandles på en rimelig måde; at de går til det, som de skal gå til osv. osv. Det er nok vores ansvar alligevel. Og det er jo netop dér, jeg vil ind. Det, jeg vil ind til – man taler udenom konstant – er den nepotisme, der er foregået. Den lukkede cirkel, der har været. Og så sidder man her og siger: Jamen vi skal lave nogle råd, og vi skal dit, og vi skal dat. Ja, men det kommer, når vi f.eks. kommer til den forhandling, vi har på tirsdag om Betænkning om Billedkunst osv.

Det, som vi vil have fat i nu, er: Hvad er der foregået? Hvad vil Folketinget i virkeligheden gøre for at rydde op i de tilstande, der er nu? Det er ikke fremtidssikret; ja, det skal det også være, men det kommer i en anden sammenhæng. Hvad vil man gøre ved det, som Ekstra Bladet har skrevet om i 3 uger? Det kan vi da ikke lukke øjnene for.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Ja, den skal også blive meget kort. Jeg synes, det er lidt voldsomt, når hr. Arne Melchior går ind med en kort bemærkning til hr. Ole Sohn, som er et angreb på Dansk Folkeparti. Det kunne vi tage under hr. Arne Melchiors indlæg. Jeg vil godt lige forklare det, som jeg også sagde, hvis hr. Melchior vil høre efter, i min ordførertale, at der ikke er tale om rindalisme.

Det, der står i Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse – hr. Sohn er en klog mand, han er valgt i Vestsjællands Amt, og han har læst det rigtigt – er, at de midler, der er sat af, selvfølgelig underforstået: som et flertal i Folketinget har sat af, på de årlige finanslove til anvendelse af det dér, har da ikke spor med rindalisme at gøre, eller at vi vil fjerne pengene.

Jeg tænkte, da jeg tog herind til morgen: Debatten skal nok blive drejet sådan, at den drejer sig om rindalisme og kulturfjendskab, og hvad ved jeg, fordi hr. Sohn og hr. Melchior overhovedet ikke, og hr. Søren Hansen slet

ikke, vil drøfte substansen i den her sag. Den kryber man let og elegant udenom. Men hr. Melchior kan vente sig til næste gang.

Arne Melchior (CD):

Der har tidligere nogle gange været nævnt en vis hr. Rindal, og jeg håber da, at han personlig har det godt. Jeg under ham et langt og sundt liv. Men rindalisten er heldigvis død i dette land. Det er nu årtier siden, og her står garden fra Dansk Folkeparti og forsøger at give rindalisten kunstigt åndedræt. Og de puster, og de aser, og de maser, og de kommer ingen vegne. Den er død, og som hr. Søren Hansen rigtigt sagde, så udtaler Folketinget aldeles ikke, men med 90 pct. nej, det, som hr. Nødgaard har forelagt her til vedtagelse.

Så har der også været nævnt en avis, Ekstra Bladet. Vist kan man da læse Ekstra Bladet, det bør man gøre. Det er nu påfaldende for mig, at der har været sat seks mand på den kampagne, men Ekstra Bladets fortrinlige kunstanmelder, hr. Alex Steen, har ikke deltaget i den kampagne. Det er dog ganske påfaldende, at når man har så anerkendt en kapacitet på kunstområdet og ikke mindst, hvad den bildende kunst angår, så er han aldeles ikke involveret. Det tyder altså nok på, at det måske ikke er så entydigt.

Nu kan man jo altså også læse om kunst andre steder. Der er en avis, der hedder Politiken, som har haft et par ledere om sagen. Der er en avis, der hedder Information, på hvis bagside i dag man kan læse en udførlig artikel om sagen. Men det ligger selvfølgelig hr. Nødgaard fjernt at læse den slags aviser.

Man kunne jo måske også læse lidt hos Broby Johansen og begynde at forstå en lille smule – bare prøve på at forstå en lille smule af, hvad det drejer sig om, men det ligger hr. Nødgaard lige så fjernt. Og det er jo egentlig synd.

Weekendavisen havde en lang leder om sagen, og de kritiserede Ekstra Bladets måde at gribe den an på, men de sagde dog – og dér er jeg enig – at der er fat i en sag. Der er fat i dette, at der af to kunstnere er indkøbt lige ved 500 værker med ca. 240 til hver, jeg kan ikke huske det nøjagtige tal, og den er ikke så god.

Og det er rimeligt, at det drages frem. Og det er rimeligt, at det diskuteres. Det er bare ikke Folketingets sag, og det er ikke Folketingets hensigt, og det er ikke Folketingets evne at tage bestemmelser om den slags ting.

Det må tildeles den offentlige debat, som det også tit sker, og det er glædeligt, og det er med

til at forme udviklingen. Større og større dele af offentligheden har forstået eksperimenterende kunst. Kunstforeningerne rundt omkring i virksomhederne blomstrer, foredrag og instruktioner om kunst og museumsbesøg bugner – glædeligt. Jeg ved ikke, hvornår hr. Nødgaard sidst har været på et museum – det skylder han jo heller ikke mig regnskab for.

Nej, det mest rigtige, der er sagt i denne sal, sagde hr. Nødgaard: han fatter det ikke, og det er sandheden. Men så fik han jo også sagt, at de øvrige partier er sammenspiste. Jeg har endnu ikke hørt Fremskridtspartiets ordfører, men otte af Folketingets partier synes klart at være enige, at være af modsat opfattelse af den, som hr. Nødgaard giver udtryk for, og så er de ikke enige i hr. Nødgaards terminologi, men så er de sammenspiste.

Jeg vil gerne vide, om hr. Nødgaard en anden gang, når han måske stemmer sammen med et flertal af Folketinget, så også vil kalde det sammenspisthed, eller han kalder det for, at man er blevet enige om noget.

Jeg vil slutte med en reverens til ministeren, som tog denne forespørgsel alvorligt – ja, det er hun selvfølgelig også næsten forpligtet til, men alligevel må det have været en overvindelse. Det gjorde ministeren, og vi kan kun kontrasignere, hvad der dér blev sagt, og så er denne forespørgsel ellers en død and.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det er til hr. Melchior's spørgsmål om, hvad der er kunst, og hvad der ikke er kunst. Det er ikke vores sag.

Så vil jeg sige, at så blev jeg da meget glad forleden dag, da jeg var til indvielse af Statens Museum for Kunst. Da jeg trådte ind i den store sal, hang der på en meget fremtrædende plads et stort, gammelt Wiltontæppe i persisk mønster, og det var fra loftet anbragt i en bambusstang. Der var ganske vist klippet sådan nogle strimler op i det, og det var den eneste forskel fra det, jeg har liggende derhjemme, som er tjenligt til udsmykning. Nu vil jeg så gerne spørge hr. Melchior: Er jeg så blevet ejer af et kunstværk, som er værdigt til at hænge op på Statens Museum for Kunst?

Hvis hr. Melchior tror, vi ikke går på kunstmuseer, så kan det altså godt hænde, at vi gør det, når vi bliver inviteret i hvert fald. Og dér blev jeg i hvert fald dybt skuffet over at se det, som Statens Museum for Kunst kalder kunst.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg vil lige sige til hr. Arne Melchior, at hvor meget eller hvor lidt jeg går på museum, er sådan set den her debat helt uvedkommende, men hvis jeg endelig skulle drage det ind i debatten, så kunne det jo godt være, jeg gik mindst lige så meget på museer, som hr. Arne Melchior gjorde.

Det forfærdeligste indlæg, vi har hørt her i dag, kommer netop fra CD ved hr. Arne Melchior, for han drejer debatten over på noget helt andet end det, vi skulle debattere i dag. Det er let, og det er billigt at stå og beskyldte Dansk Folkeparti for rindalisme, og jeg ved ikke hvad. Vi ville af med alle kunstbevillingerne, og hvad ved jeg. Det er slet ikke det, vi har rejst i dag. Vi har ene og alene rejst en debat om den måde, tingene administreres på, og hvorledes museumsledere og andre gode folk i sådan et lukket kredsløb kan foretage alle de dispositioner, de vil, for skatteydernes penge. Det er det, denne sag drejer sig om, og intet andet.

Nu kender jeg hr. Melchior fra andre debatter, mange debatter herinde. Man kan lide det eller ej, men hr. Melchior har det sådan, at hvis der bliver sagt noget, han ikke bryder sig om, så stiger blodtrykket næsten op over mikrofonkanterne her af bare forargelse. Jeg kan ikke forstå, hvorfor vi ikke kan føre en afslappet debat omkring tingene og så respektere, at andres synspunkter jo kan være lige så gode som ens egne. Jeg synes bare, at CD som de andre partier har vist en vis sammenspisthed her i dag.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det er ikke første gang, hr. Nødgaard har kommenteret mit blodtryk, men jeg kan da så oplyse, at hr. Nødgaard forstår sig lige så lidt på medicin som på kunst, og det vil sige noget. Det er ikke mere end 1 måned siden, jeg fik målt mit blodtryk, og jeg fik at vide, at det var som en 40-årigs, og jeg er snart 2 x 40, men tak for den venlige interesse for mit helbred.

Og så siger hr. Nødgaard, at vi snakker udenom. Vi vælger selv, hvad vi vil tale om, ligesom hr. Nødgaard vælger, hvad han vil tale om. Og jeg mener, at de andre ordførere er lige så kloge og lige så intelligente som hr. Nødgaard. Og jeg mener, at der er debatteret det, som forespørgslen lægger op til. Der er endda gjort rigelig meget ud af den. Hr. Nødgaard sagde noget om, at det skulle diskuteres i 3

timer. Tak skal du have. Tak skæbne, kan man også sige.

Fru Aase D. Madsen spørger mig, om hun er blevet ejer af et kunstværk. Ja, jeg må altså sige det ligeud; det er et gammelt mundheld, så jeg tror, at jeg har lov at sige det: Et dumt spørgsmål kalder på et dumt svar. Hvor søren skulle jeg vide det fra? For det første har jeg ikke set, hvad det er, fru Aase D. Madsen gemmer derhjemme. Så alene af den grund kan jeg jo ikke udtale mig om, hvorvidt det er kunst eller ej. Desuden skal der, som jeg sagde i mit ordførerindlæg, jo ikke stemmes om kunst. Hvis fru Madsen synes, det er kunst, så skal fru Madsen glæde sig ved det. Det forpligter ikke mig, og hvad jeg eller hr. Søren Hansen eller en tredje eller en syttende mener om det, har intet med sagen at gøre. Til lykke med det, hvis fru Aase D. Madsen har kunst hængende derhjemme.

Den fg. formand (Grete Schødt):
Hr. Henrik Svane i ordførerrækken.

Henrik Svane (RV):

Jeg skal ikke forlænge denne debat ret lang tid med mit indlæg her.

Kvaliteten i og interessen for kunst udvikles jo gennem stadig debat, det siger sig selv. Men det niveau, som debatten har her i første omgang, synes jeg ikke er særlig højt. Det er altid godt med et kritisk blik på tingenes tilstand for at undgå systemtræthed og overordnet styring på baggrund af en »sådan har det altid været-tankegang«. Men jeg synes mere, at Dansk Folkeparti har brugt muligheden til én gang til at afsløre deres syn på kunst, og det er vi egentlig taknemlige for.

Søren Søndergaard (EL):

Vi synes også, at det er interessant, at Dansk Folkeparti har kastet sig ud i kunstdebatten.

Vi, Dansk Folkeparti og os, har anmeldt to forespørgselsdebatter omtrent samtidig. Nu er det ikke sådan, at vi koordinerer vores politiske initiativer med Dansk Folkeparti, men i denne her sag har vi af rent praktiske årsager tilbudt Dansk Folkeparti, at vi kunne tage de to debatter samtidig, da de til dels omhandler det samme emne. Vores var bredere end Dansk Folkepartis. Dansk Folkepartis var mere fokuseret på et enkelt aspekt af bredden. Men det ønskede Dansk Folkeparti ikke, og derfor har vi to forespørgselsdebatter i dag, og det er naturligt, at

jeg vil gemme vores principielle overvejelser til den bredere forespørgsel, vi har rejst, og ikke detaljen i det.

Men alt andet lige glæder det os selvfølgelig oprigtigt, hvis Dansk Folkeparti er kommet længere i sin kulturpolitik end til at bevare nationale mindesmærker, genetableringen af et Dannevirke og den årlige afpudsning af kanoerne ved Dybbøl Banke.

Men problemet er, når man så hører, hvad det er, Dansk Folkeparti vil som alternativ, at så fremstår det ikke særlig klart. Det er jo fuldstændigt klart, at fru Aase D. Madsen vil bruge det her som en anledning til at få færre kroner til kunst, og på trods af, at hr. Nødgaard siger det modsatte, så er det jo også klart, at i det forslag til vedtagelse, som hr. Nødgaard fremsætter, vil Dansk Folkeparti være med til, at Folketinget skal træffe beslutning om, hvilke kunstværker der skal hænge på museerne. Og dér vil jeg sige: Stillet over for valget mellem, at det er hr. Nødgaard og Dansk Folkeparti, der skal træffe den beslutning, og så at det er dem, der træffer beslutningen i dag, vil jeg sige, at vi foretrækker dem, der træffer beslutningen i dag.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg kunne godt tænke mig lige at stille et enkelt spørgsmål til hr. Søren Søndergaard.

Finder hr. Søren Søndergaard og dermed Enhedslisten, at det er rigtigt, at en mindre kreds af museumsledere, statslige kunstkundkøbere, professorer og galleriejere egenrådigt bestemmer, hvad der er god kunst, og specielt hvad den skal koste? Jeg kunne måske godt gå med til, at de fandt ud af ting, men de sidder og handler med hinanden på kryds og tværs og støtter hinanden.

Jeg skal ikke komme ind på navne, men hvis hr. Søren Søndergaard har læst teksten, må han også vide, at Enhedslisten burde tage kraftigt afstand fra det, der foregår på det her område.

Det, der foregår inden for billedkunstens verden i øjeblikket, tåler simpelt hen ikke dagens lys, og det er Enhedslisten faktisk mere eller mindre med til at dække ved at feje Dansk Folkepartis forespørgsel til side. Jeg ved ikke, hvad Enhedslisten vil med den næste forespørgsel. Den er måske mere akademisk. Jeg ved det ikke, men det vil tiden jo vise. Vores er jordbunden.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hvis Dansk Folkeparti er så interesseret i at få vores synspunkter klart frem fra starten, så skulle man have accepteret vores tilbud om, at vi slog de to forespørgsler sammen. Så havde der ikke været noget problem.

Men det, jeg var ved at sige til hr. Nødgaard, som jeg forstår ivrigt har studeret Ekstra Bladet, var, at hr. Nødgaard selvfølgelig er bekendt med, hvad jeg i dagens Ekstra Blad udtaler om det spørgsmål, så det behøver jeg jo ikke stå her og læse op for hr. Nødgaard.

Kim Behnke (FP):

Der er flere ordfører, der i dag har brugt udtrykket rindalisme, oven i købet er udtrykket blevet brugt i en nedsættende betydning. Hr. Arne Melchior dristede sig dog til at sige, at han håbede, at hr. Rindal lever og har det godt. Det kan jeg bekræfte. Hr. Rindal er fortsat et stort aktiv for Fremskridtspartiet. Han har siddet som partiets repræsentant i Statens Kunstfond i ganske mange år, og den eneste grund til, han ikke sidder der længere, er, at han faldt for den aldersgrænse, der er.

Det, som hr. Rindal har gjort gældende, er mange gange blevet fortolket, som om han ville være smagsdommer, udnævne det, der var rigtigt, det, der var forkert, det, der var pænt, det, der var grimt. Men det, der startede rindalismen tilbage i 1960'erne, var jo i stigende omfang et spørgsmål om, hvorvidt staten skulle gå ind og blive en slags smagsdommer. Det er staten blevet, for med de enorme summer, der afsættes på finansloven, de penge, der afsættes i kommuner og amter til køb af forskellige kunstværker, kommer det offentlige til at være en så stor kunstkøber, at de tendenser, de strømninger, de holdninger, de ideer, der gør sig gældende i det offentlige, kommer til at styre den billedkunst, vi ser i Danmark. Kunstnerne er nemlig godt klar over, at hvis de ikke holder sig gode venner med de rigtige, hvis de ikke kommer til de rigtige cocktailparties, de rigtige receptioner og de rigtige ferniseringer, ja, så får de ikke etableret det netværk, som senere skal være deres største kunde. Hvis ikke de er på hitlisten over dem, der bliver inviteret ud til premiereforestillinger osv., så har de ikke en jordisk chance i Danmark, for privates køb af kunstværker udgør så lille en del, at kampen står om at være til stede på arenaen, hvor de store millionbeløb bliver disponeret.

Derfor har jeg gennem de 12 år, jeg har haft fornøjelsen af med jævne mellemrum at fremføre Fremskridtspartiets synspunkter, igen og igen påpeget det problem, som vi ikke har løst med det såkaldte armslængdeprincip, det problem, som kunstnerne oplever, nemlig at enten er de inde, eller også så er de ude, nej, ikke hos politikerne, for de har bevilget pengene og fralagt sig ansvaret, men hos den lille kerne af smagsdommere, som sidder og afgør, hvad der er ikke nødvendigvis pænt og grimt, men hvad der in og out. Den kerne skal de holde sig gode venner med, ellers har de ikke en jordisk chance, og det har betydet nepotisme. Det har betydet, at vi har fået uforståelige køb gennemført, det har betydet, at skatteyderne er kommet til at finansiere projekter, som de måske dybest set slet ikke var interesseret i at finansiere.

Hvordan kan jeg så tillade mig at påstå det? Går vi 100 år tilbage og ser på de værker, der har overlevet, så udnævnes de i dag som markante værker fra den pågældende tid. Hvordan kan jeg så tillade mig at afgøre, hvad der vil overleve, og hvad der om 100 år vil være markante værker fra den tid, vi lever i?

Problemet er, at antallet af personer, der afgør, hvilke værker der bliver købt, bliver færre og færre. For 100 år siden var det konger, mæcener og andre folk højt på strå i det danske samfund, der bestemte, hvad der skulle males, og det var ofte billeder af dem selv i troværdige situationer. Problemet er bare det, Folketinget har vænnet sig til at gøre, nemlig under henvisning til armslængdeprincippet at fralægge sig ethvert ansvar for det, der foregår. Man skal endelig ikke gå ind og diskutere de pågældende ting. Det betyder, at der bliver brugt millioner af kroner på projekter, som vi, hvis vi individuelt skulle tage stilling til dem, ville ryste på hovedet ad og sige, det var dog ganske forfærdeligt, at skattepengene er disponeret til det i et samfund, hvor man i Århus Amt er i den situation, at mennesker, der skal behandles med kemoterapi, fordi de er kræftsyge og ved at dø, er der ikke plads til på stuerne. Dem lægger man ud på gangen, i trappeopgange osv. med besked om, at der desværre ikke er penge. Men det samme amt, som ikke har de penge, har råd til at udsmykke forskellige former for offentlige bygninger osv., og der er der ingen problemer med at finde penge, oven i købet ofte store millionbeløb.

Fremskridtspartiet er ikke og vil ikke være smagsdommer over de enkelte værker, det

overlader vi trykt til markedet, og det marked er ikke en håndfuld sammenspiste fra den eksklusive kunstelite.

Vi er ikke umiddelbart 100 pct. tilhængere af, hvad Dansk Folkeparti har fået skrevet ned i dets forslag til vedtagelse, men i dagens anledning støtter vi det. I dagens anledning vil jeg også gerne hævde, at begrebet rindalisme skal man omtale med respekt. Vi respekterer Peter Rindal, vi er glade for, han stadig væk er blandt os, og for det store stykke arbejde, han har gjort for at højne befolkningens interesse for, hvad der foregår inden for kunstverdenen.

Det kunne denne debat også have gjort, men som jeg har fulgt debatten – over højtaleren ganske vist – har debatten mere været et spørgsmål om, hvorvidt man kunne lide Dansk Folkeparti eller ej. Det er også en form for at være smagsdommer, og det forstod jeg på mange af ordførerne at de afholdt sig fra.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det er simpelt hen en forkert oplysning, at staten disponerer over store midler til kunstindkøb, som så resulterer i denne sammenspisthed og nepotisme, der er blevet påstået.

Jeg mener, det var ministeren, der nævnte, at Statens Museum for Kunst har en årlig bevilling til indkøb på 6 mio. kr. og Statens Museumsnævn på 2,3 mio. kr. Uden at kende tallene på den samlede kunstomsætning og kunstindkøb i Danmark vil jeg sige, at det er en dråbe i havet, det er bagateller.

Selvfulgelig er det da heller ikke sandt, at statens direktører, at galleriejere, at folkevalgte i amter og kommuner, at ansatte i postvæsen og DSB, som jo bruger 1 pct. af hvert byggeri til kunstnerisk udsmykning, alle sammen er nepotister og sammenspiste. Det er en påstand helt ud i luften, og den luft er lige så varm, tynd og værdiløs som den, rindalisten prøves igen at blive vakt til live med. Det vil ikke lykkes.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg har stor respekt for, at private virksomheder bruger kantinen på arbejdspladsen til, at nye kunstnere får mulighed for at få udstillet deres værker, at man i de kunstklubber og kunstforeninger, der er på arbejdspladserne, køber værker og udlodder dem ved den årlige julebasar, eller hvad der nu kan være tilfældet. Det har jeg stor respekt for, for der er tale om, at de pågæl-

dende mennesker har et engagement for egne penge.

Men det, der foregår i Statens Kunstfond, hvor det er et politisk udpeget sammenrend af folk, der sidder og disponerer på vegne af mine og resten af den danske befolknings penge, har jeg ingen respekt for. Når man læser tidsskrifter, når man følger med i den debat, der foregår, så er der ingen tvivl om, at når de sidder i et amtsråd, i postvæsenet, i DSB eller andre steder og skal foretage kunstindkøb, ja, så skeler de selvfølgelig til, hvad det er for kunstnere, der i øjeblikket er in, hvad er det for kunstnere, der bliver benyttet. Sådan er det.

Derfor skal staten ikke disponere hverken 1, 5, 10 mio. kr. eller 11,7 mia. kr. på kulturlivet i Danmark. Det er en uforkammethed over for den danske befolkning, når der er så mange andre opgaver, der ligger uløste hen.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jamen Statens Kunstfond, i hvis repræsentantskab jeg har haft den ære at sidde en årrække, har jo netop det meget efterlyste og med rette højt besungne rotationsprincip. Der kan man kun sidde i en tildelings- og indkøbskomité i 3 år. Så det fungerer jo, som det skal.

Selvfulgelig forvalter den statens penge, og det er altså tidligere i debatten slået fast, at Folketinget ikke er egnet og ikke har nogen som helst adgang til at udnævne det ene eller det andet som et kunstværk. Vi sætter beløbsrammen, og så har vi lavet en lov, som fastsætter reglerne for Statens Kunstfond, som har relativt mange flere penge end de beløb, jeg nævnte i mit forrige indlæg.

Hvis hr. Behnke vil foreslå en ændring til loven om Statens Kunstfond, så kan han da prøve det. Så får han nøjagtig lige så få stemmer for det, som Dansk Folkeparti i dag får for sit forslag til vedtagelse. Det ved hr. Behnke på forhånd. Han er i håbløst og glædeligt mindretal.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Den nordjyske trubadur, Hausgaard, sang for år tilbage en glimrende sang, hvori der indgik »fordi de fleste er de fleste, er det ikke sikkert, det er de fleste, der er de bedste.«

Jeg er enig med hr. Melchior i, at Folketinget er komplet uegnet til at bestemme, hvad der er godt og rigtigt, pæn og grim kunst. Fuldstændig enig med hr. Melchior. Men det er jo en

mærkelig form for demokrati, at man så udnævner nogle til på vegne af Folketinget at varetage det hverv i Statens Kunstfond og i de forskellige andre besluttede organer, for det er i den sidste ende Folketinget, der vedtager loven. Det er i sidste ende Folketinget, der stiller midlerne til rådighed, og derfor også i den sidste ende Folketinget, der skal stå til ansvar over for den vælgerbefolkning, som med undren ser, at dens penge anvendes til indkøb af klatmalerier, at man i Århus Festuge som højdepunktet afbrænder en pølsevogn, noget, som der ellers undervises på skolen i at børnene ikke må gøre, fordi det er hærværk.

Det undrer den danske befolkning sig over, når mennesker så skal ligge på gangen, hvis de skal have kemoterapi på et sygehus.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Vi er da helt enige om, at de fleste ikke behøver at være de kloge. Men i et demokrati er det dog altså flertallet, der bestemmer, og flertallet går altså hr. Behnke imod med ca. 90-10. Det var det ene.

Det andet, jeg vil, er at udtrykke glæde over, at hr. Behnke gav udtryk for at være helt uenig med hr. Nødgaard. Vi skal ikke lefle for befolkningen. Vi skal ikke spørge efter vox populi, men det var netop det, hr. Nødgaard opfordrede både den socialdemokratiske og den konservative ordfører til. De skulle lytte til, hvad vælgerne i Slagelse og de ventende på Ringsted station mente om diverse kunstværker.

Det er dejligt at konstatere, og det er ikke så sjældent i den senere tid, at Fremskridtspartiet udmærker sig på Dansk Folkepartis bekostning.

Tove Videbæk (KRF):

Denne forespørgselsdebat er jo foranlediget af en længere række reportager og kommentarer i Ekstra Bladet med direkte angreb på en række navngivne kunstnere for på forskellig måde at favorisere sig selv gennem forbindelser i de instanser, der uddeler kunststøtte eller afgør, hvilke værker de statslige museer og fonde skal indkøbe.

Som jeg ser denne sag, er der ikke kun et hovedpunkt, men der er to. Det ene hovedpunkt er det, som forespørgselsdebatten drejer sig om. Det andet hovedpunkt i debatten er Ekstra Bladets oplagstal og omsætning.

Hr. Nødgaard nævnte i sin begrundelse for denne forespørgselsdebat, at der havde været

tavshed fra de angrebne personer i pressen. Jeg kan da ganske kort referere til en kronik af Mogens Møller, formand for Statens Kunstfond, i Politiken den 9. marts 1999. Her besvarede hr. Mogens Møller de angreb, som var foretaget på ham, bl.a. siger han, at den 2. og 3. marts 1999 fremsattes to yderligere påstande fra Ekstra Bladet, nemlig at direktøren for Statens Museum for Kunst havde forgyldt hans person osv. Han afviser det og forklarer det. Så siger han videre, at dagen efter leverer bladet yderligere en påstand om forgyldning, nemlig ... osv., og den påstand afviser han også.

Til sidst siger han: Jeg er mig bevidst, at kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen har overdraget mig og de øvrige udvalgsmedlemmer et uhyre stort ansvar med kunststøttemidlerne, som jeg agter at forvalte alsidigt.

Efter min opfattelse er det måske ikke i Statens Kunstfond, at problemet med favorisering af enkelte kunstnere, hvis det eksisterer, skal søges.

Problemet ligger måske ude på de enkelte museer. Indkøbene til de enkelte museer foregår jo helt på de enkelte museers eget ansvar og efter deres egen vurdering. Den person – i sjældne tilfælde to personer – på de enkelte museer, der står for indkøbene, er som regel universitetsuddannede kunsthistorikere, og de menes jo især at være præget af, at de i sidste fase af deres studium kun har interesseret sig for en enkelt kunstner eller en enkelt nutidig kunstretning, har skrevet specialafhandling herom og aflagt eksamen heri. Dette kan naturligvis ikke undgå at præge deres beslutning om, hvilken kunst der skal indkøbes. De interesserer sig naturligvis mest for den kunst, de synes at de bedst forstår sig på. Kun derved mener de sig formodentlig nogenlunde i sikkerhed for kritik af deres kunstkøb.

Her skal jeg så tilføje, at jeg langtfra altid er enig med museerne i deres kunststopkøb, men hvad skal vi gøre ved det? Vi kan jo, som det er nævnt, ikke bestemme herindefra, hvad det enkelte museum skal købe. Men jeg har i hvert fald et par forslag til, hvad vi kan gøre ved det.

Jeg mener, at vi kan opfordre regeringen til at anmode Statens Museumsnævnet om at give os en redegørelse for de statsstøttede museers kunstindkøb. Vi kan også opfordre regeringen til at sikre, at de relevante regler er udformet, så der er en tilstrækkelig uafhængighed og fornyelse ved udpegningen af de personer, der vælges til at indkøbe kunst for statslige midler, og

vi kan også opfordre regeringen til over for de statsstøttede museer og Statens Kunstfond at understrege ønskeligheden af, at de over for offentligheden redegør for deres kunstindkøb. Hvis vi gjorde de her tre ting, så havde vi i hvert fald taget det første skridt på vejen til at løse problemerne.

Jeg kan også sige på Kristeligt Folkepartis vegne, at vi ikke kan stemme for Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Jeg kunne forstå på hr. Poul Nødgaard, at dette er en skuffende dag. Så at sige alle ordførere, der har været på talerstolen, og også ministeren har skuffet hr. Poul Nødgaard, fordi vi har talt udenom.

Jeg må sige, at det, jeg forsøgte i min indledning, var at svare på spørgsmålet om, hvordan de offentligt ejede museer og fonde indkøber kunst. Det har jeg prøvet at redegøre så nøje for, som jeg kunne. Men det, hr. Poul Nødgaard ønskede at vi skulle diskutere, var åbenbart noget helt andet, nemlig det hr. Poul Nødgaard kalder klikedannelser og kammerateriet.

Som flere ordførere har været inde på, så gør vi os – og har gjort det gennem hele den danske kulturpolitik historie – megen umage med at sikre, at der netop ikke forekommer klikedannelser og kammerateri. Det er ikke ensbetydende med, at man ikke med jævne mellemrum skal se tingene efter i sømmene, men jeg kan ikke tilslutte mig det syn, at der skulle være tale om klikedannelse. Inden for Statens Kunstfond har vi rotation hvert tredje år. Man kan kun sidde for 3 år ad gangen. Vi har åremålsansættelser på en række af vores kulturinstitutioner, herunder Statens Museum for Kunst.

Hr. Poul Nødgaard er også oprørt over, at et enkelt museum har købt 488 værker. Nu skal jeg ikke stå her og sige med sikkerhed, at det netop er 488 værker, men det er et stort kunstmuseum, vi taler om, som altså skulle have købt et anseligt antal værker. Nu er der jo stor forskel på en tegning og et værk, og det pågældende museum har først og fremmest modtaget en række tegninger og skitser fra den pågældende kunstner, og det er så årsagen til, at det kommer op på et anseligt antal.

Så er hr. Poul Nødgaard også fortørnet over, at disse værker, disse tegninger og skitser, ikke har været udstillet. Det kunne han jo tale med museet om, især fordi hr. Poul Nødgaard i forvejen har nem adgang til det museum. Hvorfor

dog ikke spørge, om man kunne få lov til at se alle de forskellige værker? Jeg synes nu ikke, at det er et must, at de skal være udstillet hele tiden. Det vil være fuldstændig umuligt. Det, der er kunstmuseernes opgave, er at samle ind, så eftertiden har et samlet billede af, hvordan kunsten så ud i de forskellige perioder af Danmarks historie. Man kan ikke have dem udstillet hele tiden, men jeg synes selv, at det ville være oplagt, at man med jævne mellemrum viste sine indkøb frem, sådan som eksempelvis Statens Kunstfond gør hvert tredje år.

Så spørger hr. Nødgaard, om vi kunne sprede indkøbene mere. Statens Museumsnævn har forsøgt at lave en specialisering for de enkelte kunstmuseer, sådan at vi altså får en samlet indkøbspolitik, eller i hvert fald nogle principper for den samlede indkøbspolitik på de statsstøttede kunstmuseer.

Men vi skal jo også passe på ikke at blande os alt for meget. De enkelte kunstmuseer har en suverænitæt, en uafhængighed, og de har også ret til at indsamle det, som de finder er den gode kunst på et givet tidspunkt, men i og med, at det er så få offentlige – i hvert fald statslige – midler, der bliver givet til kunstmuseerne, så må man også sige, at der må være nogle grænser for, hvor langt de kan gå.

Til fru Ester Larsen vil jeg sige tak for det klarsyn, som ikke bare gennemsyrede fru Ester Larsens indlæg, men også mange andre politikeres indlæg, nemlig at det ikke bør være et flertal i Folketinget, der fastsætter samfundets kunstsyn.

Fru Ester Larsen foreslår, at vi, hvad angår Statens Museum for Kunst, skulle nedsætte et rådgivende panel. Sådan et havde vi rent faktisk indtil 1987, nemlig den såkaldte Gallerikommission, der rådgav direktøren i forbindelse med indkøb.

Jeg synes selv, det er klogt, at det i sidste ende er museumsdirektøren, som har ansvaret for de indkøb, der bliver foretaget. Jeg tror, der er et gammelt ordsprog, der siger, at en kamel er en hest, der er tegnet af en komité. Det er et meget godt eksempel på, at det kan være utrolig vanskeligt at nå frem til nogle fornuftige og stringente løsninger, hvis alting skal i en komité.

Til hr. Brian Mikkelsen: Tak for tilliden til vores kunstfaglige systemer. Også tak til hr. Ole Sohn. Jeg siger ja tak til hr. Ole Sohn og ja tak til hjælpen med at skaffe flere penge til kunst. Det er helt klart, at det har vi behov for.

Til hr. Melchior: Tak for den meget præcise analyse af forholdet mellem Tinget her og kunstens verden og også tak for understregningen af, at det er meget få penge, vi taler om, og at det derfor selvfølgelig også er vigtigt, at de mennesker, som forvalter midlerne, gør det med omhu. Det er jeg sikker på er tilfældet.

Tusind tak for den brede opbakning her i Folketinget til armslængdeprincippet. Tak for, at holdningen her i Tinget stadig er, at vi skal sørge for, at der er vandtætte skotter mellem støtten til kunst og politik. Det er fantastisk vigtigt for et velfungerende demokrati, at vi har en kunstnerisk frihed, sådan at kunsten og kunstnerne har mulighed for at stille sig på kanten af samfundet og kritisere og brokke sig også over os, altså over politikerne.

Så vil jeg også sige tak for, at der er så få her i Tinget, som mener, at det kunne være et værk at få mit hoved på et fad.

Endelig tusind tak for debatten, som jeg håber vil brede sig til resten af samfundet. Det er meget vigtigt, at vi har en debat om kunsten. Normalt siger man, at tavshed er guld, men når det drejer sig om kunst, er det helt afgørende, at vi løbende har en debat om kunsten og meget gerne uden for denne her sal.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg har bedt om en kort bemærkning for lige klart at understrege, at det panel, jeg har foreslået etableret omkring Statens Museum for Kunst, er et rådgivende panel.

Jeg er meget enig med ministeren i, at ansvaret skal ligge hos direktøren. Det skal der ikke rokkes ved, men der er nu aldrig nogen, der er blevet dummere af at lytte til andre. En beslutning bliver ikke ringere af at hvile på et grundigt beslutningsgrundlag, og jeg må sige, at det at et kunstværk er blevet spejlet i flere sind gør muligheden for at foretage det rigtige valg bedre, og det er meget vanskeligt at foretage de rigtige valg, når det drejer sig om at udvælge den samfundskunst, der har blivende værdi.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Med hensyn til ministerens ønske om en bred folkelig debat, så har ministeren til Ekstra Bladet udtalt, at skatteyderne godt må hyle op om, hvilken kunst der skal indkøbes, og »... nogle vil blive tossede og spørge, hvorfor deres

skatte kroner er brugt på den måde, and so what?«

Jamen er det da ikke herligt? Skal det forstås således, at ministeren – nu ved jeg ikke, hvor ministeren er – gerne vil høre den menige kunstbetalers mening, men den får så i øvrigt ikke nogen som helst anden effekt end den, som den berømte omvendte ølkasse i Hyde Park har? Man vil gerne høre, men altså »so what«, siger ministeren.

Det synes jeg var en lidt flot bemærkning til Ekstra Bladet.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg skal gøre det ganske kort, fordi Dansk Folkeparti har jo valgt den strategi i den her debat, at vi har kommenteret indlæggene løbende, og jeg synes selv, vi har haft en god debat ud af det, selv om jeg jo selvfølgelig må udtrykke, at jeg er meget skuffet over den holdning, som de fleste partier har haft til forespørgslen her.

Specielt er jeg måske dybt skuffet over det store Socialdemokrati, som jo altså slet ikke er så stort længere, for det har faktisk i realiteten slet ikke villet drøfte den her sag. Jeg tror, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Søren Hansen, var på talerstolen under fem sekunder. Det er dybt beskæmmende for et parti som Socialdemokratiet at det ikke deltager i de debatter, der rejses her i Folketinget.

De andre partier holdt dog deres indlæg og gik ind i debatten med Dansk Folkeparti om det, sagen egentlig drejede sig om, men hovedindlæggene fra de øvrige partier bar desværre præg af, at de ønskede at diskutere noget andet end det, debatten i dag skulle dreje sig om, nemlig de offentlige museers og fondes forbrug af offentlige midler. Man kørte det over på en stor kulturpolitisk debat i stedet for. Det var selvfølgelig også meget bekvemt, for så var man fri for at diskutere det, sagen i virkeligheden drejede sig om.

Jeg vil godt sige til Kristeligt Folkepartis ordfører, at jeg har også læst den pågældende artikel om en enkelt, der har retfærdiggjort sig, men man kunne jo så spørge sig selv: Hvad med alle de andre, der er kraftigt angrebet i medierne? Dem har man intet set eller hørt til. De dækker sig fuldstændig. Det virker komplet uforståeligt for Dansk Folkeparti, at navngivne personer, museer og lign., som angribes så stærkt, som tilfældet er, på intet tidspunkt tager til genmæle. Det virker helt fantastisk.

Jeg tror ikke, den her debat slutter med debatten her i dag. Vi kan f.eks. se, hvad der skete nede i EU for et par måneder siden, hvor Kommissionen renvaskede sig selv, og alt skulle være fryd og gammen. Det var det ikke 2-3 måneder efter. Så sent som i går var den nu gal, og Kommissionen er gået af.

Jeg er sikker på, at den her sag – og det vil jeg sige til Folketingets partier – vil køre videre og videre, indtil man griber ind over for det misbrug, der er af offentlige midler, og jeg gætter på, at i løbet af under et halvt år bliver den her sag sat på plads.

Så vil jeg lige sige til kulturministeren: Jeg ønsker heller ikke ministerens hoved på et fad, for jeg ved ikke, hvad jeg skulle bruge det til i det daglige. Jeg vil sige, at ministeren sagde dog en ting om at sprede indkøbene, og det lød jo meget fornuftigt, men så kom der jo desværre den her tilføjelse, at alle, der skal sprede indkøbene, selvfølgelig skal være fuldstændig uafhængige af alt.

Det vil med andre ord sige, sådan som jeg opfatter det danske sprog, at ministeren faktisk siger, at alt skal fortsætte, som om ingenting var sket.

Det, debatten til og med i dag har afsløret, er, at Folketingets store flertal, når det om et øjeblik stemmer Dansk Folkepartis forslag til vedtagelse ned, i realitetens verden sætter sit stempel på, at alt skal have lov at fortsætte, som det kører i øjeblikket.

Det, der er det forfærdelig negative ved debatten i dag, er, at ikke så meget som en lille flig har ministeren løftet for, at hun måske ville stramme op i nogle begreber inden for den her verden. Alt skal i realiteten fortsætte, som om ingenting var hændt. Jeg har utrolig svært ved at forstå, at en minister og også hendes Kulturministerium kan holde til at lade tingene køre videre, som det inden for de sidste 2-3 måneder er blevet afsløret at de har kørt.

Men o.k., vi får se. Jeg er sikker på, at det sidste ord ikke er sagt i den her sag. Vær sikker på det.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Nu har hr. Poul Nødgaard flere gange antydnet, at der foregår ulovligheder i den måde, de statslige midler administreres på.

Det er en voldsom påstand, og jeg er nødt til at bede om, at der kommer en dokumentation for det.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Den bedste dokumentation, jeg kan give kulturministeren, er jo det indlæg, kulturministeren holdt både i første og i sidste omgang her. Ikke med et ord sagde det noget som helst om, at ministeren vil stramme op på nogle ting – overhovedet ikke.

Når det så ikke er tilfældet, må jeg tage det som udtryk for, at alle de, der sidder og følger denne debat, også alle de, der er omfattet af den, kunstnere og museer osv., kan folde deres hænder, trække en flaske rødvin op og sige: Nu kan vi for resten køre løbet videre fuldstændigt, som vi har gjort hidtil, med alt det kammerateri og sammenspisthed, som ministeren jo ikke har villet afvise har fundet sted, men som ministeren mere eller mindre siger er helt i orden fortsætter i nærdemokratiets navn.

Jeg tror, mange danskere ville være dybt skuffede, hvis de fik lov til at sidde og overvære denne debat og virkelig fik indseende i, at et stort markant flertal i det danske Folketing faktisk mener, at offentlige midler skal anvendes, som det er foregået indtil nu inden for det her område, vi har talt om i dag. Jeg er dybt skuffet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 46 af Poul Nødgaard (DF) (se foran) forkastedes, idet 11 (DF og FP) stemte for, 97 (S, V, KF, SF, CD, RV, EL og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 32:

Forespørgsel til kulturministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om, hvordan det sikres, at de statslige midler til kunstnerstøtte i videst muligt omfang bruges til at understøtte et bredt felt af udøvende og skabende kunstnere, samt at offentlige indkøb og udsmykningsopgaver understøtter et mangfoldigt kunstnerisk udtryk?«

Af Søren Søndergaard (EL) og Frank Aaen (EL). (Forespørgslen anmeldt 9/2 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/2 99).

Begrundelse

Søren Søndergaard (EL):

Det er efterhånden 4 år siden, at Folketinget behandlede et forslag fra Enhedslisten om etablering af en egentlig social sikringsordning for kunstnere. Dette forslag blev fremsat med udgangspunkt i flere undersøgelser af kunstneres sociale forhold – vilkår, som betyder, at kunstnere generelt hører til blandt landets socialt dårligst stillede. Det blev såvel dengang som senest i sommeren 1997 bekræftet af nye undersøgelser.

Kunstnerne er glemt mellem dagpengereglerne og bistandshjælpen. De er som kunstnere i modsætning til andre faggrupper uden social sikring. Kunstnernes problem er ikke arbejdsløshed. Kunstnernes problem er manglende indtægter. Det er en kendsgerning, som udviklingen de seneste år ikke har røkket ved. En bred social sikring af indtægt og indtægtsgaranti, som er baseret på en kombination af objektive og kunstneriske kriterier, var og er fortsat, hvad Enhedslisten foretrækker.

Et flertal i Folketinget inklusive Enhedslisten vedtog dengang som en slags kompensation for de dårlige vilkår at øge bevillingerne til Statens Kunstfond. Gennem indkøbs- og udsmykningsudvalg og Statens Kunstfonds repræsentantskab skulle der ske dels en udvidelse og dels en yderligere tildeling af midler til danske kunstnere.

Enhedslisten vil med denne forespørgselsdebatt lægge op til en diskussion, om disse midler reelt når ud blandt kunstnerne, så det ikke kun er en mindre gruppe eller udøvere af bestemte kunstretninger, der støttes.

Vi ønsker derfor at få belyst, om der er behov for i takt med de stigende bevillinger at få

justeret de regler, vi har for de statslige institutioner, der indkøber og støtter dansk kunst og danske kunstnere.

Besvarelse

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Det har i Kulturministeriets historie normalt været reglen, at der i Folketinget er bred politisk tilslutning til lovgivning om og bevillinger til kunst og kultur, og det er også det, vi har konstateret i den tidligere forespørgsel her i dag at der er.

Der har været bred tilslutning til det såkaldte armslængdeprincip, hvor man er enig om, at politikerne ikke skal træffe de kunstneriske beslutninger om fordelingen af bevillingerne i de enkelte konkrete tilfælde. Disse beslutninger skal overlades til fagkyndige, som har den fornødne indsigt og dermed ansvaret for fordelingen. Politikere fastsætter rammerne for den kunstneriske og kulturelle virksomhed. De kunstneriske sagkyndige forvalter midlerne i de konkrete tilfælde inden for disse rammer. Armslængdeprincippet er på den måde rodfæstet i dansk kulturpolitik. Det er blevet respekteret og har vist sig levedygtigt.

Samtidig er det sikret, at risikoen for ensidighed i kunstnerisk smag modvirkes gennem det system af kunststøttelove, som Folketinget har vedtaget. Det sker gennem reglerne om, at kunstneriske sagkyndige, der varetager fordelingen af bevillingerne, sidder i tidsbegrænsede perioder, således at der kan ske de nødvendige fornyelser og den nødvendige udvikling.

Dette er tilfældet, uanset om det drejer sig om Statens Kunstfond, Teaterrådet, Statens Musikråd, Litteraturrådet, Filminstituttet eller andre af de organer, der giver støtte til kunstnerisk virksomhed.

De sagkyndige udpeges af kulturministeren og forskellige faglige organer, således at ensidighed også på dette område modvirkes. Efter tilsvarende princip er direktøren for Statens Museum for Kunst som tidligere nævnt åremålsansat, således at der sikres en faglig fornyelse i forskningsmæssig og kunstnerisk henseende på museet.

Med hensyn til sikring af, at de statslige midler bruges til støtte af et bredt felt af udøvende og skabende kunstnere, kan jeg oplyse følgende om armslængdeprincippet anvendelse og